

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН 2020 ОНЫ САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН АУДИТ ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН

Огноо: 2021.4.25

Нэг. Ерөнхий мэдээлэл

Аудитын код:	САГ-2021/28/СТА-ТЕЗ	Шалгагдсан байгууллага, нэгжийн нэр:	Нийгмийн даатгалын сан
Аудит хийсэн бүтцийн нэгжийн нэр:	Аудитын хоёрдугаар газар	Аудит хийсэн баг, албан тушаалтан	Хоёрдугаар албаны Аудитор Ц.Энхжаргал

Хоёр. Байгууллага, нэгжийн тоо болон санал дүгнэлтийн талаарх мэдээлэл

№	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр/ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо					Гаргасан санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудит хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр				Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт	Итгэл үзүүлсэн	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Нийгмийн даатгалын сан	35	31	3	1		30	1		
	ДҮН	35	31	3	1		30	1		

Гурав. Аудитын үр дүн

3.1 Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл:

											/сая төгрөгөөр/		
№	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Алдаа, зөрчлийн		Үүнээс								Хууль хяналтын бусад байгууллагад шилжүүлсэн	
				Зөвлөмж		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага					
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
1	Нийгмийн даатгалын сан	119	33,021.0	74	14,534.9	8	13.8	37	18,472.3				
	Дүн	119	33,021.0	74	14,534.9	8	13.8	37	18,472.3				

3.2 Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийг ач холбогдлоор нь эрэмбэлж танилцуулах:

Алдаа, зөрчилтэй асуудал 1

Тайлант онд авлага, өглөгийн данстай холбоотой нийт 10,781.8 сая төгрөгийн зөрчил илэрсэн. Үүнд:

- а. Байгууллага, хувь хүнээс авах 6,455.5 сая төгрөгийн авлага, 59.1 сая төгрөгийн өглөг, улсын төсвийн санхүүжилт 4,267.5 сая төгрөгийг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй, иргэд байгууллагуудын 1999 оноос хойш хуримтлагдсан, олон жилийн насжилттай авлага, өглөгийг шийдвэрлээгүй;
- б. Албан журмын болон сайн дурын даатгуулагчийн нийгмийн даатгалын шимтгэлийн чөлөөлөлт 642,589.4 сая, даатгуулагчдад ажилгүйдлийн даатгалын сангаас олгосон дэмжлэг 39,880.5 сая нийт 682,469.9 сая төгрөгийг татаас санхүүжилтийн авлагаар бүртгэсэн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Авлага, өглөгийг тооцоо нийлж баталгаажуулах, барагдуулах, татаас санхүүжилтийн авлагатай холбоотой асуудлыг холбогдох байгууллагаар шийдвэрлүүлэх талаар албан шаардлага хүргүүлэв.

Алдаа, зөрчилтэй асуудал 2

Нийгмийн даатгалын сангийн мөнгөн хөрөнгө байршиж байгаа Чингис хаан банк, Үндэсний хөрөнгө оруулалтын банкттай холбоотой нийт 6,750.0 сая төгрөгийн зөрчил илэрсэн. Үүнд:

- Банкууд төлбөр барагдуулах, харилцах, хадгаламжийн данснаас зарлагын гүйлгээ хийх гэрээнд заасан хуваарийн дагуу төлөлтүүдийг хийгээгүй; /Чингис хаан банк 2,000.0 сая, Үндэсний хөрөнгө оруулалтын банк 4,750.0 сая төгрөг/
- Мөнгөн хадгаламжийн гэрээнд заасны дагуу сар бүр Монголбанкнаас хянаж, тогтоосон банкны зохистой харьцааны үзүүлэлтийн мэдээг ирүүлээгүй байгаа зөрчлүүд нь нийгмийн даатгалын сангийн мөнгөн хөрөнгө алдагдах, төлөгдөхгүй байх эрсдэлтэй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Банкуудтай байгуулсан гэрээний үүргийг хангуулж ажиллах, Нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт үлдэгдэл, хуримтлалын сангийн хөрөнгийг хадгаламж хэлбэрээр байршуулахад холбогдох хууль тогтоомжийг мөрдөж ажиллах талаар албан шаардлага хүргүүлэв.

Алдаа, зөрчилтэй асуудал 3

Нийгмийн даатгалын төв сангийн санхүүгийн тайланд Сүхбаатар дүүргийн шүүхийн 2010 оны 1615 дугаар шийдвэрээр нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өрөнд хүлээн авсан 96.0 сая төгрөгийн үнэ бүхий 121 м.кв талбайтай үйлчилгээний зориулалттай подвал бүртгэлтэй байна. Тус подвалын үл хөдлөх хөрөнгийн өмчлөх эрхийн гэрчилгээг тухайн хуулийн этгээдээс шилжүүлэн аваагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нийгмийн даатгалын өрөнд авсан эд хөрөнгийг холбогдох байгууллагаар шийдвэрлүүлэх, авлагыг бүрэн барагдуулж ажиллах талаар албан шаардлага хүргүүлэв.

Алдаа, зөрчилтэй асуудал 4

НДЕГ-ын харьяа 26 байгууллага нь шилэн дансны цахим хуудсанд 94,843.2 сая төгрөгийн 379 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан, 66,631.9 сая төгрөгийн 133 мэдээллийг байршуулаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Шилэн дансны мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудсанд хуулиар тогтоосон хугацаанд бүрэн байршуулж байх талаар албан шаардлага хүргүүлэв.

Алдаа, зөрчилтэй асуудал 5

НДЕГ нь төв сан, төв сангийн үйл ажиллагаа, маягтын зарцуулалтын санхүүгийн тайланг төрийн аудитын байгууллагад хүргүүлээгүй, Нийгмийн даатгалын сангийн 2020 оны нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа иж бүрэн бэлтгэж ирүүлээгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Санхүүгийн тайлангаа хуулиар тогтоосон хугацаанд иж бүрэн бэлтгэж хүргүүлэх талаар албан шаардлага хүргүүлэв.

Алдаа, зөрчилтэй асуудал 6

Нийгмийн даатгалын сан нь дампуурсан Капитал банкнаас 103,380.0 сая төгрөгийн авлагын үлдэгдэлтэй байна. Тайлант хугацаанд банкны эрх хүлээн авагчаас тус банканд бүртгэлтэй үл хөдлөх хөрөнгүүд болон зээлийн төлбөрт тооцон авсан хөрөнгөөс өмчлөх эрхийг шилжүүлэх замаар өр төлбөрийг барагдуулах талаар саналыг ирүүлсэн байна.

Өр төлбөрт суутган авах үл хөдлөх хөрөнгөтэй холбоотой худалдан борлуулах, хадгалж хамгаалах зэрэг тооцоолоогүй зардлууд гарах, хөрөнгө борлогдохгүй удсанаар чанар байдал муудах, үнэлгээ буурах, авлага бүрэн барагдахгүй байх эрсдэлтэй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нийгмийн даатгалын сангийн хөрөнгийг эрсдэлээс хамгаалж, өр төлбөрийг суутган шилжүүлэх хөрөнгийн үнэлгээ нэхэмжлэлийн шаардлагын хэмжээнд бүрэн нийцэхгүй байгаа тохиолдолд холбогдох арга хэмжээг авах, авлагыг бүрэн барагдуулж ажиллах талаар зөвлөмж хүргүүлэв.

Алдаа, зөрчилтэй асуудал 7

Тайлант онд Нийгмийн даатгалын 2020 оны төсвийн тухай хуулиар батлагдсан улсын төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэгийг 9,143.0 сая төгрөгөөр хэтрүүлэн зарцуулж, татаас санхүүжилтийн авлагыг үүсгэсэн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэгийг бодитой тооцоо судалгаанд үндэслэн тооцож, дээд шатныхаа төсвийн захирагчид хүргүүлж, батлуулах, татаас санхүүжилтийн авлага үүсгэхгүй байх, холбогдох хууль тогтоомжийг мөрдөж ажиллах талаар зөвлөмж хүргүүлэв.

Алдаа, зөрчилтэй асуудал 8

Тайлант онд Сангийн сайд, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Монголбанк, Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлөөс тухайн жилд арилжааны банканд хадгаламж хэлбэрээр байршуулах нийт хөрөнгийн хэмжээг тогтоогоогүй бөгөөд Тээвэр хөгжлийн банканд 10,000.0 сая төгрөгийн мөнгөн хадгаламжийг хугацаа сунган байршуулсан байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нийгмийн даатгалын сангийн тухайн жилд банканд хадгаламж хэлбэрээр байршуулах хөрөнгийн хэмжээг тооцоолон, хэлэлцүүлж, батлуулах, холбогдох хууль тогтоомжийг мөрдөж ажиллах талаар зөвлөмж хүргүүлэв.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ АУДИТОР**

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН
ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА
А.АРИУНЗАЯА ТАНАА

2021.04.26 № 1336
танай _____-ны № _____-т
Аудитын санал дүгнэлт

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.5-д заасны дагуу Нийгмийн даатгалын сангийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Нийгмийн даатгалын сангийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторовын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

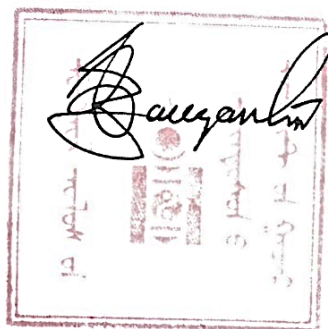
Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

Д.ЗАНДАНБАТ